

INFORME SOBRE
PARCIALITAT I HORES EFECTIVES
DE TREBALL A CATALUNYA

Novembre 2014

CCOO DE CATALUNYA DENUNCIA QUE LA FEBLE MILLORA DEL NOSTRE MERCAT DE TREBALL ES BASA EN UNA ALTA PARCIALITAT I MENORS JORNADES TREBALLADES QUE FAN CRÉIXER LA POBRESA LABORAL

Encara no es pot parlar de recuperació de l'ocupació tot i la lleugera millora dels indicadors laborals: atur i ocupació, donada la nefasta situació del nostre mercat de treball

L'augment de les jornades parcials en detriment de les jornades completes i la reducció de jornades reals treballades, acompanyades del creixement de la població assalariada que treballa amb contractes temporals evidencien que, part de l'increment de l'ocupació, es deu al repartiment del treball

El segon trimestre de 2014 hi havia a Catalunya **3.040.000** persones ocupades, el que suposa **597.200** ocupats menys que el segon trimestre de 2008.

El nombre de persones aturades era de **770.400**, amb un increment de **476.600** persones respecte el 2008.

La població ocupada que treballa a jornada completa a Catalunya, el segon trimestre de 2014, és de 2.531.373. En els darrers sis anys, hi ha hagut una pèrdua de 659.770 persones que treballen a temps complet, reducció que suposa un destacable -20,7%.

La població ocupada que treballa a temps parcial a Catalunya, el segon trimestre de 2014, és de 484.058. En relació el 2008, aquest resultat suposa un increment de 56.730 persones. La tendència creixent de la parcialitat és d'un 13,3% d'increment.

Taula 1. Variació població ocupada per tipus de jornada (2008-2014)

	2n trim 2014	Variació 2008-2014	
		(N)	(%)
Completa	2.531.373	-659.770	-20,7
Parcial	484.058	56.730	13,3

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

L'evolució de l'ocupació a temps parcial mostra una tendència creixent i l'increment que presenta la taxa de parcialitat així ho evidencia. En sis anys s'ha passat de l'11,8% al 16,1% de taxa de parcialitat a Catalunya.

Pel global català també es constata que són les dones les qui en major mesura treballen a temps parcial (24,2% de taxa de parcialitat femenina front al 8,7% de la masculina).

La distància, d'entorn a 15 punts percentuals entre taxes d'ambdós sexes és molt significativa, constatant que la parcialitat és bàsicament protagonitzada per les dones.

La parcialitat involuntària cada cop és major entre la població ocupada catalana, concretament hi ha un 54,1% de persones ocupades (261.348 persones ocupades) que afirmen treballar a jornada parcial perquè no han trobat una feina a jornada completa. Per tant, més de la meitat de la població que treballa a temps parcial, ho fa de manera involuntària.

Taula 2. Motius del treball a temps parcial (2n trim 2014)

	Total	% sobre el total
Seguir cursos de formació	39.683	8,3
Malaltia o incapacitat pròpia	5.674*	--
Cura d'infants o adults malalts, incapacitats o gent gran	51.969	10,9
Altres obligacions familiars o personals	21.769	4,6
No haver pogut trobar una ocupació de jornada completa	261.348	54,7
No voler una ocupació de jornada completa	31.207	6,5
Altres raons	71.467	15,0
Total	477.443	100,0
* Dades inferiors a 6.000 no són vàlides		

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Taula 3. Variació motius treball a temps parcial (2008-2014)

	variació (N)	variació (%)
Seguir cursos de formació	-41.856	-51,3
Malaltia o incapacitat pròpia*	--	--
Cura d'infants o adults malalts, incapacitats o gent gran	-6.283	-10,8
Altres obligacions familiars o personals	-53.269	-71,0
No haver pogut trobar una ocupació de jornada completa	161.554	161,9
No voler una ocupació de jornada completa	-24.858	-44,3
Altres raons	21.188	42,1
Total	56.476	13,3
* Dades inferiors a 6.000 no són vàlides		

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Entre 2008 i 2014 s'han donat uns **increments molt notables de la població ocupada que treballa a temps parcial de manera involuntària**. Concretament, a Catalunya s'ha donat un increment de 161.554 persones ocupades i un 161,9% més.

La parcialitat involuntària afecta tant a homes com a dones. Per ambdós sexes el motiu principal de treballar a temps parcial és no haver trobat una feina a temps complet.

Malauradament el mercat de treball català ha patit **un notable increment de població ocupada que treballa a temps parcial, i sobretot, un fort augment del treball a temps parcial involuntari**. A més, són les dones les qui continuen, en major mesura, treballant amb jornades parcials per cura de fills i familiars malalts.

Hores efectives de feina

Sabent que la tendència en aquests darrers anys ha estat d'un increment de l'ocupació a temps parcial, i que per tant, si actualment hi ha lleus creixements d'ocupació es deuen en part, per aquest repartiment del treball, és important analitzar les hores efectives de feina. Aquestes són les hores setmanals reals treballades per persones ocupades assalariades la setmana de referència quan se'ls va fer l'enquesta (EPA), independentment del que consti en el seu contracte. Quan analitzem els resultats, cal dir que la resposta "altres" engloba la població assalariada que no ha sabut contestar la pregunta i els qui no han treballat la setmana de referència.

En aquest sentit, a Catalunya, el segon trimestre de 2014, **el 54,3% de la població assalariada ha treballat més de 40 hores reals durant la setmana anterior a l'enquesta**. Aquestes dades amaguen, en alguns casos, la realització d'hores extraordinàries i, per tant, jornades de molt alta intensitat de treball i, probablement, treball no declarat.

Al mateix temps, hi ha un 18,4% de persones assalariades que han treballat **menys de 30 hores efectives de feina**.

Taula 4. Percentatge hores efectives de feina (2n trim 2014)

	2n trim 2014	% sobre el total
Menys de 30 hores setmanals	464.899	18,4
De 30 a menys de 35 hores setmanals	253.937	10,0
De 35 a menys de 40 hores setmanals	300.986	11,9
De 40 a menys de 45 hores setmanals	1.222.646	48,3
45 hores setmanals i més	151.755	6,0
Altres	135.403	5,4
Total	2.529.626	100,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

Entorn el 10% del total de població assalariada a Catalunya treballa entre 30 i 35 hores setmanals i entorn el 12% ho fa entre 35 i 40 hores efectives de feina. Per tant, el 40,3% treballa menys hores efectives que la jornada legal de 40 hores setmanals.

Així doncs, **hi ha una alta concentració de població assalariada que treballa més de 40 hores setmanals i una concentració notable de població assalariada que treballa menys de 30 hores setmanals**. En ser un percentatge superior a la parcialitat, és a dir a la proporció de contractes a temps parcial, pot deure's a distribucions irregulars de la jornada de treball.

Taula 5. Evolució hores efectives de feina (2008-2014)

	2n trim 2008	2n trim 2014	variació (N)	variació (%)
Menys de 30 hores setmanals	426.788	464.899	38.111	8,9
De 30 a menys de 35 hores setmanals	227.658	253.937	26.279	11,5
De 35 a menys de 40 hores setmanals	302.943	300.986	-1.957	-0,6
De 40 a menys de 45 hores setmanals	1.626.690	1.222.646	-404.044	-24,8
45 hores setmanals i més	314.888	151.755	-163.133	-51,8
Altres	147.684	135.403	-12.281	-8,3
Total	3.046.651	2.529.626	-517.025	-17,0

Font: Elaboració pròpia a partir de les microdades de l'EPA (INE).

La tendència en aquests darrers anys, ha estat de **reducció de les jornades treballades superiors a 40 hores setmanals, mentre que incrementen les persones assalariades que treballen menys de 30 i 35 hores a la setmana.**

Pobresa laboral

La combinació de la reducció del treball a temps complet en més de 550.000 persones ocupades, més jornades inferiors a 35 hores setmanals, la destrucció de més de 270.000 llocs de treball estables i la progressiva devaluació dels salaris han fet augmentar la taxa de risc de pobresa en el treball. El 2013 aquesta taxa s'ha situat a Catalunya en el 12,2%, el que suposa que 6 de cada 50 treballadors té risc de ser pobre. A nivell estatal, aquesta taxa és del 10,6% i a nivell europeu del 8,9%.

Conclusió

Per concloure, podem afirmar que la feble millora de les xifres d'ocupació i d'atur s'estan produint en detriment de la qualitat de l'ocupació, donat que creix la parcialitat, augmenten les jornades inferiors a 35 hores setmanals i la lleugera creació d'ocupació és temporal.

El treball que es genera es reparteix, ja que un mateix lloc de treball és ocupat per més d'una persona treballadora a temps parcial i augments d'activitat es cobreixen amb les mateixes plantilles que augmenten les seves jornades laborals.

Aquests factors de precarietat laboral contribueixen a que tenir feina estigui deixant de ser sinònim d'estar protegit contra la pobresa, ja que el risc de pobresa en el treball ha arribat al 12,2% a Catalunya.

No poden acceptar-se missatges triomfalistes sobre la fi de la crisi i la recuperació de l'ocupació amb el manteniment de xifres dramàtiques d'atur, precarietat i desprotecció.

És inacceptable que el creixement econòmic torni a basar-se en un mercat de treball precari a on la reducció de costos laborals continuï sent el principal factor de competitivitat, promogut en gran mesura, per una reforma laboral que desregularitza les condicions de treball.

Exigim que la nova ocupació no només sigui en quantitat, sinó sigui de qualitat per a un mercat laboral estable que permeti les persones treballadores viure dignament del seu salari.